

[Kaj Hansen.]

demokratiet har indgået. Det forundrer mig ikke, at de borgerlige partier kunne blive enige, men jeg fatter simpelt hen ikke, at socialdemokratiet, der dog har haft traditioner for en social boligpolitik, kunne gå med til dette forlig, som i realiteten er en likvidering af det sociale byggeri, om end ikke dommen fuldbyrdes fra den ene dag til den anden.

I lovforslag nr. 2, der indeholder bestemmelser om den almennyttige boligvirksomhed og de opgaver, der påhviler Boligselskabernes Landsbyggefond, er det anført, at der kan ydes lån til opførelse af indtil 8.000 lejligheder. I årene 1970, 1971 og 1972 blev der bygget ca. 12.000 almennyttige lejligheder pr. år. I 1973 blev det kun til ca. 9.000, men det skyldes jo udelukkende de vanskelige finansieringsforhold.

For det første er der her altså sket en nedskæring på 4.000 lejligheder pr. år i forhold til tidligere, men hertil kommer, hvad der åbenbart er set helt væk fra, at med en effektiv rente på obligationer på 16 pct. vil der ikke blive bygget 32.000 lejligheder på privat initiativ, som boligforliget postulerer. Dernæst vil det først og fremmest blive de velbærgede, som kommer til at bygge, og det betyder, at boligbehovet for lejligheder i det sociale byggeri vil stige. Men den udvikling, der her tegner sig, har man overhovedet ikke taget hensyn til. Det dobbelte antal, 16.000, almennyttige boliger det første år havde været en rimeligere målsætning og derefter en forøgelse år for år.

Men de 8.000 lejligheder vil heller ikke blive bygget, ikke med den finansieringsform, der er nedlagt i boligforliget. De 10 pct., som staten vil yde, imponerer mig nu ikke. Først lægger man 15 pct. moms på boligbyggeriet, og så kommer man bagefter og siger, at man vil give 10 pct. i tilskud til byggeriet.

Med hensyn til kommunerne, der skal yde 5 pct., ja, så kan de gøre det eller lade være, og mange vil selvfølgelig lade være. De 8 pct., Landsbyggefonden skal præstere, er jo en ny boligskat på de almennyttige boliger, en skat oven i den, de betaler i forvejen. Jeg må sige her: med hvilken ret eller begrundelse pålægges beboerne i det almennyttige byggeri denne boligskat? Det er i virkelig-

heden en grov diskriminering af en gruppe samfundsborgere.

De resterende 74 pct. af anskaffelsessummen skal finansieres over obligationsmarkedet til en effektiv rente, som nu er 16 pct. Her træder staten så til med en såkaldt rentesikring. Jeg vil kalde det en tidsindstillet bombe. Ministeren siger, at det vil give en begyndelsesleje på ca. 14.000 kr. for en 80 m² lejlighed. For det første mener vi, at det er alt for meget. Men dernæst: når rentesikringen er aftrappet, vil huslejen stige hvert år i stadig stigende tempo. Regner man med, at driftsudgifterne stiger ca. 10 pct. om året — det er lavt regnet — vil huslejen være fordoblet på 10 år, og derefter går det endnu stærkere, for nu sker der en nedtrækning af renten med 1½ pct. om året, og når vi går ind i det 14. år, vil huslejen være tredoblet. Det er jo sandheden om den sag. Hvad har dette med social boligpolitik at gøre? Intet. Men rentekapitalen kan fryde sig, og forude lurer katastrofen for dem, der får en lejlighed på disse betingelser.

Boliger til de unge er i bogstaveligste forstand et helt kapitel for sig. Det er absolut rigtigt, at boligerne skal inkorporeres i stor udstrækning i det almennyttige byggeri, men det må ikke udelukke, at der også kan bygges kollegier. Jeg vil sige noget mere herom, men det bliver jeg nødt til at vente med til anden omgang.

Så må jeg sige om det forslag, som kommunistisk parti har fremsat, lovforslag nr. 16 om refusion af moms på boligbyggeri, at det er et godt forslag. Det har to formål: at billigere byggeriet og at fremme beskæftigelsen. Med en momsrefusion på 300 kr. pr. m² brutto etageareal vil det betyde, at anskaffelsessummen for en 80 m² lejlighed falder med 24.000 kr. Det vil medføre, at den årlige leje kan nedsættes med ca. 1.400 kr., hvis der regnes med en forrentning på 6 pct. Men hvis der regnes med den nedtrækning af rentesikringen, som indgår i boligforliget, betyder det i den sidste ende, hvor markedsrenten skal betales, en huslejenedsættelse på 3.800 kr.

Kommunisterne er imod beskatning af boliger, og netop nu med en stor og stadig stigende arbejdsløshed i byggefagene vil forslaget gennemførelse have en særdeles gun-